

Sygn. akt I C 723/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 kwietnia 2022 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Wioletta Sychniak

Protokolant: stażysta Aleksandra Sikora

po rozpoznaniu w dniu 23 marca 2022 roku w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa W. P.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zadośćuczynienie, odszkodowanie i ustalenie

1. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz W. P.:

a. kwotę 23 000 (dwadzieścia trzy tysiące) złotych tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi za opóźnienie:

- od kwoty 15 000 (piętnaście tysięcy) od dnia 1 września 2018 roku do dnia zapłaty,

- od kwoty 4400 (cztery tysiące czterysta) złotych od dnia 11 grudnia 2021 roku do dnia zapłaty,

- od kwoty 3600 (trzy tysiące sześćset) złotych od dnia 11 stycznia 2022 roku do dnia zapłaty,

kwotę 490 (czterysta dziewięćdziesiąt) złotych tytułem skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 września 2018 roku do dnia zapłaty,

b. kwotę 3617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;

2. oddala powództwo w pozostałej części;

3. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi od (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 3877,50 zł (trzy tysiące osiemset siedemdziesiąt siedem złotych i pięćdziesiąt groszy) na pokrycie kosztów postępowania tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa oraz kwotę 1297 (tysiąc dwieście dziewięćdziesiąt siedem) złotych tytułem opłaty od pozwu, od której uiszczenia zwolniony został powód.

Sygn. akt I C 723/18

UZASADNIENIE

W pozwie z 4 grudnia 2018 roku W. P. wniósł o zasądzenie od (...) Spółki Akcyjnej V. (...) w W. kwoty 15 931 złotych, w tym:

- 15 000 złotych tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 września 2018 roku do dnia zapłaty,

- 886 złotych tytułem kosztów związanych ze zwiększonymi potrzebami (opieką osób trzecich) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 września 2018 roku do dnia zapłaty,

- 45 złotych tytułem kosztu usługi medycznej (badania RTG) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 26 października 2018 roku do dnia zapłaty.

Nadto Powód wniósł o ustalenie odpowiedzialności strony pozwanej wobec Powoda na przyszłość za skutki zdarzenia z 18 czerwca 2016 roku oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego.

Powód wyjaśnił, że 18 czerwca 2016 roku w Ł., na ulicy (...) przewrócił się, potykając o nierówny chodnik. W wyniku tego doznał uszkodzenia ciała w postaci złamania wieloodłamowego śródstawowego kości piętowej prawej. Przez okres sześciu tygodni od zdarzenia wymagał pomocy osób trzecich przez co najmniej trzy godziny dziennie. Opiekę nad nim sprawowały żona i córka. W celu postawienia diagnozy Powód poniósł koszt badania RTG w wysokości 45 złotych.

Po zgłoszeniu szkody w dniu 1 sierpnia 2018 roku, strona pozwana przyznała Powodowi zadośćuczynienie w wysokości 7 000 złotych, 896 zł tytułem zwrotu kosztów opieki osób trzecich oraz 190 złotych tytułem zwrotu kosztów leczenia. Powodowi odmówiono przyznania odszkodowania w wysokości 45 złotych z tytułu przeprowadzonego badania RTG.

W ocenie Powoda adekwatne zadośćuczynienie wynosi 22 000 złotych. Należne świadczenie z tytułu opieki osób trzecich wynosi 1782 złotych, przyjmując stawkę za godzinę opieki w dni powszednie w wysokości 11 złotych, a w soboty i niedziele - 22 złotych. **/pozew k. 3 – 9/**

W odpowiedzi na pozew (...) Spółka Akcyjna V. (...) w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od Powoda na rzecz Pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa radcowskiego wedle norm przepisanych. Strona pozwana przyznała, iż w dniu zdarzenia udzielała gwarancyjnej odpowiedzialności w zakresie OC zarządcy chodnika, na którym doszło do upadku Powoda. Potwierdziła fakt wypłaty Powodowi zadośćuczynienia w wysokości 7 000 złotych oraz odszkodowania w wysokości 1086 złotych.

Pozwany zakwestionował powództwo co do wysokości, stojąc na stanowisku, że wypłacone zadośćuczynienie w pełni naprawiło szkodę niemajątkową Powoda. Pozwany zakwestionował zasadność poniesionego przez Powoda wydatku w wysokości 45 złotych na badanie RTG oraz istnienie szkody w jego majątku, związanej z koniecznością sprawowania nad nim opieki. **/odpowieź na pozew k. 47 – 49/**

W piśmie procesowym z 29 listopada 2021 roku Powód rozszerzył powództwo w zakresie zadośćuczynienia o 8000 złotych i wniósł o zasądzenie od Pozwanego z tego tytułu kwoty 23 000 złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 września 2018 roku do dnia zapłaty, przy czym co do kwoty 8000 złotych - z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia doręczenia stronie pozwanej odpisu pisma modyfikującego powództwo do dnia zapłaty. Wniósł również o zasądzenie łącznie 931 złotych tytułem skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby w okresie od 18 czerwca 2016 roku do 26 października 2018 roku, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 886 zł od 1 września 2018 r. i od kwoty 45 zł od 26 października 2018 r. do dnia zapłaty.

Odpis powyższego pisma został doręczony pełnomocnikowi Pozwanego w dniu 10 grudnia 2021 roku. **/pismo procesowe k. 182 – 183, dowód doręczenia k. 189/**

Pozwany nie uznał powództwa w żadnej części i wniósł o jego oddalenie także w rozszerzonej części. **/pismo procesowe k. 193/**

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

18 czerwca 2016 roku w Ł. W. P. wraz z A. N. szedł ulicą (...) w kierunku ulicy (...). W pewnym momencie Powód potknął się i, aby się nie przewrócić, zrobił duży krok prawą nogą i uderzył nią o wystającą płytę chodnikową. Powód podparł

się rękoma i kolanem o chodnik. Nie mógł sam się podnieść. Towarzysząca mu A. N. i przypadkowy przechodzień pomogli Powodowi wstać.

W miejscu zdarzenia chodnik był w złym stanie. Płyty chodnikowe nie były ułożone równo i nie tworzyły pełnego ciągu komunikacyjnego; były luźno położone, brakowało niektórych płyt. Miejsce upadku nie było w żaden sposób zabezpieczone. Nie było też informacji o nierównościach na chodniku.

/szkic miejsca zdarzenia k. 12, fotografie w kopercie k. 13,

oświadczenie A. N. k. 14,

zeznania świadka A. N. k. 76-77,

zeznania Powoda k. 72-74 oraz k. 196v i 197 [00:06:46-00:18:14]/

Po zdarzeniu Powód zgłosił się do Wojewódzkiego Szpitala (...) w Ł.. Po wykonaniu badań diagnostycznych, rozpoznano u niego wieloodłamowe złamanie kości piętowej prawej stopy. Kończynę unieruchomiono w bucie gipsowym w lekko końskim ustawieniu stopy i zalecono jego utrzymywanie przez okres sześciu tygodni. Zalecono kontrolę w poradni ortopedycznej, bezwzględny zakaz obciążania kończyny i bezwzględny nakaz utrzymywania kończyny w górze, zastrzyki w skórę brzucha przez cały okres unieruchomienia kończyny oraz leki przeciwbólowe.

1 sierpnia 2016 roku Powodowi zdjęto gips i stwierdzono cechy postępującego zrostu. Zalecono ćwiczenia, dalsze chodzenie o kulach oraz skierowano go na zabiegi fizjoterapeutyczne. 12 września 2016 roku, w kolejnym badaniu RTG, zrost kostny odłamów opisano jako postępujący i zalecono Powodowi obciążanie kończyny.

Powód kontynuował leczenie w ortopedyczne w (...) Wojewódzkiego Szpitala (...) M. K. w Ł. do 25 października 2016 roku. Powód korzystał również z poradni rehabilitacyjnej tego Szpitala. 5 sierpnia 2016 roku został skierowany przez lekarza rehabilitacji na zabiegi fizykalne. Powód realizował je we wrześniu 2016 roku; rehabilitację odbywał w ramach NFZ.

/karta informacyjna k. 15, dokumentacja medyczna k. 16-25,

zeznania świadka A. N. k. 76-77,

zeznania Powoda k. 72-74 oraz k. 196v i 197 [00:06:46-00:18:14]/

W chwili obecnej Powód nie kontynuuje leczenia rehabilitacyjnego ani ortopedycznego. Powód do chwili obecnej odczuwa bóle prawej nogi, nie może się na niej dobrze podeprzeć, a jeśli kuca to nie podpira się na niej. Noga mu puchnie. Powód odczuwa też drętwienie stopy, zwłaszcza po nocy albo przy dłuższym chodzeniu. Powód nie może biegać, chodzić po górach. W razie dolegliwości prawej stopy, Powód przyjmuje leki przeciwbólowe dostępne bez recepty i stosuje maści na opuchniętą stopę.

W. P. z zawodu jest lakiernikiem. Przed wypadkiem pracował jako lakiernik samochodowy. Po wypadku nie podejmował pracy w tym charakterze, ponieważ jej wykonywanie wymaga dużo dokładności i dłuższego przebywania w pozycji kucznej, a Powód nie czuje się na siłach by taką pozycję stosować. Powód po wypadku pracuje na ¼ etatu jako lakiernik wózków widłowych. Nie jest w stanie wytrwać w pracy 8 godzin. Powód zorganizował sobie pracę tak, że większość czynności wykonywać siedząc. Malowanie wózków widłowych nie jest tak wymagające, jak malowanie samochodów, bardziej chodzi o ich odświeżanie.

/umowa o pracę k. 37, zeznania Powoda k. 72-74 i k. 196v i 197 [00:06:46-00:18:14]/

Po zdarzeniu Powodem opiekowała się żona i córka. Pomagały mu w przygotowując i podając posiłki, przy codziennej toalecie, ubieraniu się, przy przemieszczaniu się do łazienki. Żona Powoda pomagała mu podczas kąpieli po to, by nie zamoczyć gipsu. Żona i córka kupowały Powodowi leki, zawoziły do lekarza i na rehabilitację. Powód korzystał z tej

pomocy także po zdjęciu gipsu. Córka Powoda przychodziła do niego codziennie albo prawie codziennie na ten czas kiedy żony nie było w domu.

/zeznania świadków:

M. P. (1) k. 75-76, M. P. (2) k. 76,

zeznania Powoda k. 72-74 oraz k. 196v i 197 [00:06:46-00:18:14]/

W kwietniu 2018 roku Powód zgłosił się na konsultację ortopedyczną do Centrum Medycznego (...).J. Przed jej przeprowadzeniem Powód wykonał badanie RTG. Z tytułu tego badania poniósł koszt w wysokości 45 złotych.

/konsultacja ortopedyczna k. 26, płyta z badaniem RTG k. 27, faktura VAT k. 28,

zeznania Powoda k. 72-74 oraz k. 196v i 197 [00:06:46-00:18:14]/

Badanie sędowo – lekarskie, przeprowadzone 27 lutego 2020 roku przez biegłego ortopedę J. F. (1) wykazało, że chód Powoda w obrębie gabinetu jest sprawny, bez asekuracji, przy czym podczas próby chodu na pięcie prawej występowało utykanie.

Badanie sędowo – lekarskie, przeprowadzone 1 marca 2021 roku przez ortopedę J. D. (1) wykazało występowanie u Powoda obrysów stawu skokowego prawego z widocznym niewielkim obrzękiem na wysokości kostki bocznej przy prawidłowych obrysach pięty prawej. Obwód mierzony na wysokości okolicy dwukostkowej był większy o 1 cm w porównaniu z symetrycznym obwodem po stronie lewej.

U Powoda obserwowano sprawny chód, z zaburzeniem fazy odbicia stopy prawej od podłoża oraz chód na palcach, bez utykania. Chód na palcach na pięcie prawej był utrudniony utrzymującym się odczynem bólowym.

/opinia biegłego J. F. (1) k. 93 – 95,

opinia ortopedy J. D. (1) k. 135 – 142/

Wskutek zdarzenia z dnia 18 czerwca 2016 roku doszło u Powoda do uszkodzenia ciała w postaci wieloodłamowego złamania kości piętowej prawej bez większych przemieszczeń kostnych międzyodłamowych.

Przedmiotowy uraz spowodował powstanie u Powoda trwałego uszczerbku na zdrowiu. Pomimo wdrożonego leczenia ortopedycznego i przeprowadzonej rehabilitacji, u Powoda występuje poszerzenie obrysów stawu skokowego niewielkiego stopnia i niewielkie ograniczenie ruchomości w stawie skokowym. Trwały uszczerbek na zdrowiu Powoda kształtuje się na poziomie 10 %, określony na podstawie punktu 164 a Tabeli stanowiącej załącznik do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania. Tabela dla tego typu urazu przewiduje widełki procentowego uszczerbku na zdrowiu w przedziale od 5 do 15 %. Wysokość tego uszczerbku należy umieścić w średnich wartościach procentowych zakreślonych w powołanym Rozporządzeniu, bowiem powstałe zmiany, jakie wystąpiły przy złamaniu u Powoda są stosunkowo małe, lecz trwałe i mogą skutkować dalszym rozwojem zmian zwyrodnieniowych lub pogłębiać już powstałe. Pogłębiane to będzie niewielkie gdyż samo złamanie nie spowodowało przemieszczeń, a tylko poczyniło szkody i to stosunkowo niezbyt rozległe w stawie skokowym i podskokowym. Dobry zakres ruchomości w stawie skokowo – goleniowym ze sprawną lokomocją sprawia, że zaburzenia czynnościowe są średnie (brak pełnej fazy odbicia stopy od podłoża)

Każde złamanie kości piętowej, szczególnie wieloodłamowe, jest zawsze kłopotliwe w leczeniu i choć łatwo uzyskać dobry zrost bliźną kostną, to trudno uzyskać dobry wynik końcowy terapeutyczny. U Powoda wynik ten jest całkiem znośny, gdyż nie doszło do deformacji pięty, jej obrzęku i zaburzeń fizjologicznego kąta skokowo – piętowego i kąta koślowości pięty. Natomiast utrzymujące się stosunkowo nieduże ograniczenia ruchomości w stawie skokowo –

piszczelowym prawym ograniczają mobilność Powoda utrudniając pracę w pozycji kucznej. Również kłopotliwy jest stale utrzymujący się obrzęk w okolicy dwukostkowej. Należy przypuszczać, że z upływem czasu dolegliwości te mogą się zmniejszać, ale całkowicie nie ustąpią.

Założenie, że złamana kość piętowa wywołała uszkodzenie odcinka lędźwiowego kręgosłupa, jest niemożliwe do przyjęcia. Zdarzają się nie tyle uszkodzenia, co zmiany przeciążeniowe w kręgosłupie lędźwiowo – krzyżowym, ale głównie przy zeszywnieniu stawu biodrowego przy chodzie tzw. koszącym, przy skróceniu długości kończyny dolnej. Rzadziej występują one przy zmianach w stawie kolanowym, głównie przy jego zeszywnieniu, a w zmianach w stawie skokowym, czy w stopie, występują przy bardzo zaawansowanej artrozie i to bardzo rzadko. Nie występują tego rodzaju zmiany przy takich uszkodzeniach, jakich doznał Powód na skutek przedmiotowego wypadku.

Leczenie Powoda można uznać za zakończone. Wskazaniem byłoby stosowanie przez Powoda okresowych zabiegów fizyoterapeutycznych w zależności od powstałej potrzeby, którą trudno jednoznacznie określić. Byłyby to jednak zabiegi planowe, które Powód powinien pobierać w ramach planowych świadczeń refundowanych w ramach NFZ. Nie wiadomo jednak do końca czy wystąpi taka potrzebna, bo często stopa z latami potrafi zaadoptować się do powstałych nowych warunków.

U Powoda nie ma wskazań do przeprowadzenia zabiegu operacyjnego. Leczenia operacyjne złamania kości piętowej stosuje się przy utracie wartości i spłaszczeniu kąta B. i kąta skokowo – piętowego poniżej 20 stopni, co u Powoda nie wystąpiło. Trudno ustalić wysokość tego kąta skokowo – piętowego, ale wynosi on u Powoda powyżej 20 stopni. Podobnie kąt B. nie został zmniejszony co można stwierdzić, oceniając wykonane badania radiologiczne w dniu urazu. Prawie nieprawdopodobne jest wystąpienie zmian martwiczych, które musiałyby być leczone operacyjnie. Zmiany te gdyby miały nastąpić, to już dawno pojawiłyby się.

Doznany przez Powoda uraz spowodował zmniejszenie jego aktywności fizycznej w zakresie biegania, skakania, obciążania, uprawiania sportów. Aktualnie Powód może mieć utrudnienia w dźwiganiu i przenoszenia ciężarów, utrzymywaniu przez dłuższy czas pozycji kucznej. Na skutek urazu Powód nie może aktywnie uprawiać wielu sportów, gdzie wymagane są przeciążenia stóp (bieganie, skakanie, nadmierne dźwiganie).

Z uwagi na doznany uraz i przyjęty sposób leczenia, W. P. wymagał pomocy w okresie pierwszych sześciu tygodni po zdarzeniu przy wykonywaniu czynności życia codziennego, takich jak sprzątanie, przygotowywanie posiłków, częściowo ubieranie w wymiarze około trzech godzin dziennie. Po tym czasie Powód potrzebował w zakresie dźwigania i wykonywaniu domowych prac porządkowych. Po około trzech miesiącach po wypadku Powód nie wymagał już pomocy w wykonywaniu podstawowych czynności życia codziennego i nadal tej pomocy nie wymaga.

Cierpienia fizyczne spowodowane złamaniem były dość znaczne w okresie pierwszego miesiąca po wypadku. Spowodowane były bólem towarzyszącym złamaniu kości, obrzękiem pourazowym, niedogodnościami unieruchomienia gipsowego. Po zdjęciu gipsu, te dolegliwości towarzyszyły wstępnemu okresowi rehabilitacji.

Nie da się jednoznacznie określić rodzaju dyskomfortu i utrudnień w przyszłości jakie mogą grozić Powodowi. Ewentualne powikłania mogą nie pojawić się, gdyż powstałe już zmiany powinny być ustabilizowane i nie pogłębiać się. Jeżeli pogłębiłyby się to niewiele. Zależać to będzie też od postawy Powoda.

Inne typowe powikłania po stwierdzonym złamaniu wieloodłamowym kości piętowej to długo utrzymujący się ból z obrzękiem okolicy okołoskokowej pięty i stępu, często z wtórnie występującym zespołem (...), z deformacją z powodu wtórnego płaskostopia ze stopą płasko – koślawą, zmiany troficzne, co stwarza znaczne zaburzenia sprawności chodu z różnego stopnia utrudnioną lokomocją z powodu często trwałego bólu. W skrajnych przypadkach z głębokimi zmianami torficznymi rozważa się amputację. Powód nie doznał tak niekorzystnych zejść złamania kości piętowej gdyż wymienione powikłania zdarzają się w ciężkich uszkodzeniach co w przypadku wypadku powoda nie miało miejsca.

Dolegliwości związane z drętwieniem oraz bólem kończyn dolnych nie mogą być spowodowane ewentualnym uszkodzeniem którejś z gałązek nerwu skórnej stopy. Brak czucia drętwienie oraz ból kończyn dolnych zawsze

pochodzą z uszkodzenia nerwów rdzeniowych w kręgosłupie z poziomu L3 do S1 lub nieco poniżej splotu biodrowo lędźwiowego, co w przypadku Powoda nie wystąpiło. Natomiast ewentualne możliwe doznane uszkodzenie czy podrażnienie gałązek skórnych nerwów stopy w według Tabeli stanowiącej załącznik do ww. Rozporządzenia nie przewiduje możliwości uznania z tego tytułu uszczerbku na zdrowiu. Takie szkody jako przejściowe winny być uwzględniane w ramach stwierdzonego urazu, to jest złamania kości piętowej a nie osobno.

/opinia biegłego J. F. (1) k. 93 – 95 i k. 111 – 112,

opinia ortopedy J. D. (1) k. 135 – 142 i k. 160 – 167/

Za stan chodnika w miejscu, w którym doszło do wypadku Powoda, odpowiada Miasto Ł. - Zarząd Dróg i (...) w Ł.. W dacie zdarzenia objęte było ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej, potwierdzonym polisą nr (...) wydaną przez (...) Spółkę Akcyjną V. (...) z siedzibą w W..

Szkoda została zgłoszona pozwanemu Towarzystwu (...).

/okoliczności bezsporne/

Decyzją z 2 sierpnia 2018 roku pozwane Towarzystwo (...) przyznało na rzecz Powoda zadośćuczynienie w wysokości 7 000 złotych oraz odszkodowanie w łącznej wysokości 1086,50 złotych, w tym:

- kwotę 896 zł tytułem zwrotu kosztów opieki osób trzecich,
- kwotę 190,50 złotych tytułem kosztów leczenia.

Pozwany odmówił zwrotu kosztów badania RTG, wykonanego w kwietniu 2018 roku wskazując na brak dokumentacji medycznej potwierdzającej konieczność wykonania takiego badania w 2018 roku.

/decyzja k. 29, potwierdzenie wypłaty k. 30, akta szkody – płyta k. 50/

Pismem z 16 października 2018 roku Powód wezwał pozwane Towarzystwo (...) do zapłaty kwoty 20 397 złotych, w tym kwoty 19 400 złotych tytułem dopłaty zadośćuczynienia za krzywdę, kwoty 45 złotych tytułem odszkodowania obejmującego koszt badania RTG oraz kwoty 952 zł tytułem dopłaty odszkodowania obejmującego koszt opieki osób trzecich.

W piśmie z 29 października 2018 roku Pozwany podtrzymał dotychczasowe stanowisko.

/wezwanie do zapłaty k. 31, potwierdzenie nadania k. 31v, decyzja k. 32,

akta szkody – płyta k. 50/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów zaoferowanych przez strony: dokumentów, zeznań świadków i Powoda oraz opinii biegłych. Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe w głównej mierze skupiło się na ocenie stanu zdrowia Powoda, dokonanej przez biegłych ortopedów: J. F. (1) i J. D. (1).

Omawiane dowody zasadniczo nie były kwestionowane, poza opiniami biegłych, do których szereg uwag i zastrzeżeń zgłaszał Powód, co skłoniło Sąd do uwzględnienia wniosku strony powodowej o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego niż J. F. (1). Jednak wnioski biegłych okazały się zbieżne, z tym, że opinia biegłego J. D. (1) jest bardziej rozbudowana, szczegółowa i dokładniejsza. Biegli nie różnili się co do oceny rodzaju doznanego urazu przez W. P., ani co do rodzaju skutków tego urazu dla jego zdrowia. Zgodni byli, że nie było i nie ma wskazań do leczenia operacyjnego u Powoda. Zgodnie wskazali na trwałość uszczerbku na zdrowiu Powoda, choć istotnie różnili się w określeniu jego rozmiaru. W tym zakresie bardziej przekonująca jest opinia J. D. (1), który rozmiar uszczerbku na zdrowiu Powoda określił na 10%. Z opinii wynika, że biegły wziął pod uwagę zarówno istniejące w dacie opiniowania ograniczenia ruchomości stawu skokowego i występujący niewielki obrzęk, jak i prawdopodobne narastanie w przyszłości zmian

zwyrodnieniowych tego stawu, które przy tego rodzaju złamaniu w zasadzie jest pewne. Biegły J. D. szeroko opisał skutki złamania, którego doznał Powód, możliwe do uzyskania efekty leczenia. Z opinii wynika jednoznacznie, że jakkolwiek zastosowane u Powoda leczenie dało dobre skutki, to nie mogło i nie przyniosło efektu w postaci powrotu do sprawności sprzed wypadku. Możliwie wystąpienie zmian zwyrodnieniowych nie jest skutkiem błędów w leczeniu, lecz naturalną konsekwencją urazu i złamania. Z tych wszystkich względów bardziej przekonujące jest określenie trwałego uszczerbku na zdrowiu Powoda na 10%. Opinia biegłego J. F. (1) jest bardziej lakoniczna, biegły skupił się głównie na określeniu rozmiaru uszczerbku w odniesieniu do istniejących ograniczeń ruchomości stawu skokowego Powoda w dacie opiniowania, pomijając zmiany zwyrodnieniowe, będące następstwem urazu stawu skokowego. Opinia biegłego J. D. dostarczyła Sądowi szerszej wiedzy co do skutków urazu dla zdrowia Powoda i pozwoliła na pełniejsze ich uwzględnienie przy ocenie wysokości adekwatnego zadośćuczynienia.

Dokonując ustaleń faktycznych, Sąd nie dał wiary zeznaniom Powoda co do tego, że lekarze ortopedzi, u których konsultował stan swojego zdrowia, wskazywali na potrzebę jego leczenia operacyjnego. Zeznań tych nie potwierdza zgromadzona dokumentacja medyczna, w której brak adnotacji co do takich zaleceń. Potrzebę przeprowadzenia zabiegu operacyjnego zgodnie wykluczyli dwaj biegli, opiniujący w niniejszej sprawie. Zeznanie Powoda w tej części nie znajdują potwierdzenia w innych dowodach zgromadzonych w sprawie, których treść wskazuje na okoliczność przeciwną, tj. brak wskazań do leczenia operacyjnego Powoda. W konsekwencji niewiarygodne są zeznania W. P. co do tego, że w kwietniu 2018 roku zgłosił się ponownie do lekarza ortopedy celem potwierdzenia możliwości leczenia operacyjnego. Nic – oprócz twierdzeń Powoda – na to nie wskazuje. Przeciwnie, treść sporządzonej konsultacji ortopedycznej (k. 26) nie dotyczy możliwości, ani zasadność leczenia operacyjnego. Z jej treści jednoznacznie wynika, że chodziło o określenie ogólnego stanu zdrowia Powoda i uzyskanych efektów dotychczasowego leczenia oraz określenia rozmiaru uszczerbku na zdrowiu. Uprawniony jest wniosek strony pozwanej, że służyła ona głównie do przygotowania pozwu w niniejszej sprawie. W konsekwencji koszt badania RTG wykonanego w kwietniu 2018 roku nie jest związany z leczeniem Powoda po wypadku, bo leczenia w tym okresie czasu, ani późniejszym, Powód nie prowadził.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w przeważającej części.

W rozpoznawanej sprawie nie było sporu pomiędzy stronami co do tego, że doszło do zdarzenia z dnia 18 czerwca 2016 roku o przebiegu opisywanym przez Powoda, a odpowiedzialny za powstanie szkody Powoda był podmiot ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej w pozwanym Towarzystwie (...). Podstawa odpowiedzialności Pozwanego, tj. art. 415 k.c. w zw. z art. 822 k.c., nie była kwestionowana. Spór stron koncentrował się wyłącznie wokół wysokości należnych Powodowi zadośćuczynienia i renty. Pozwany stanął bowiem na stanowisku, że świadczenia wypłacone przez niego dobrowolnie po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego w pełni wyrównały szkodę Powoda.

Podstawą prawną roszczeń zgłoszonych przez Powoda są art. 445 § 1 k.c. i art. 444 § 1 k.c. Stosownie do treści art. 444 § 1 k.c., w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu. W opisanych wyżej przypadkach Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę (art. 445 § 1 k.c.)

Krzywda w rozumieniu art. 445 k.c. stanowi niemajątkowy skutek wywołany uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, zarówno w postaci cierpień fizycznych, jak i psychicznych. Ustawodawca nie wprowadził jasnych kryteriów ustalania wysokości zadośćuczynienia. Zaznacza jedynie, iż przyznana z tego tytułu suma winna być odpowiednia. Zadośćuczynienie za krzywdę wyrządzoną czynem niedozwolonym jest świadczeniem mającym na celu zrekomensować poszkodowanemu wszystkie jego cierpienia fizyczne i psychiczne, których doznał, jak i te, które wystąpią u niego w przyszłości jako możliwe do przewidzenia konsekwencje doznanego uszczerbku. Użyty w przepisie

ogólny zwrot "odpowiednia suma tytułem zadośćuczynienia" zakłada uwzględnianie takich okoliczności jak: wiek poszkodowanego, utrata szans na normalne życie, w tym rozwój zainteresowań i realizację celów życiowych, poczucie bezradności, utrata zdolności do pracy, rodzaj i rozmiar doznanych obrażeń, długotrwałość i uciążliwość leczenia i rehabilitacji, nasilenie się dolegliwości bólowych, konieczność korzystania z pomocy osób trzecich w codziennym funkcjonowaniu, zakres trwałych uszczerbków w sferze psychicznej i fizycznej poszkodowanego oraz ich wpływ na dotychczasowy jego sposób funkcjonowania. W orzecznictwie wskazuje się, że oceniając wysokość należnej sumy zadośćuczynienia sąd korzysta z daleko idącej swobody (m.in. wyrok SN z 11 lipca 2000 roku, II CKN 119/98). Ustawodawca w żadnej mierze nie wprowadza sztywnych kryteriów ustalania jego wysokości, pozostawiając wskazane zagadnienie w całości uznaniu sędziowskiemu. Nie jest warunkiem przyznania zadośćuczynienia stwierdzenie istnienia trwałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w rozumieniu przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania. Nie tylko trwałe, ale także chwilowe zaburzenia w funkcjonowaniu organizmu, polegające na znoszeniu cierpień psychicznych, usprawiedliwiają przyznanie zadośćuczynienia (tak wyrok SN z dn. 14.12.2010 r., sygn. I PK 95/10).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, wskazać należy, że skutki zdarzenia z 18.06.2016 r. dla zdrowia Powoda uzasadniają ustalenie adekwatnego zadośćuczynienia na poziomie 30 000 złotych. Uwzględniając dobrowolną wypłatę Powodowi 7000 zł z tego tytułu na etapie postępowania likwidacyjnego, należało uwzględnić żądanie zasądzenia z tego tytułu dalszej kwoty 23 000 złotych.

Konsekwencje wypadku z 18.06.2016 r. dla zdrowia Powoda zostały szczegółowo opisane w stanie faktycznym. Uprawniony jest wniosek, że przed tym wypadkiem Powód był osobą w pełni sprawną, nie doznającą ograniczeń swojej sprawności fizycznej. Wypadek i doznany uraz spowodowały u niego trwały uszczerbek na zdrowiu. Prawidłowo przeprowadzone leczenie i rehabilitacja nie doprowadziły do odzyskania przez Powoda sprawności sprzed wypadku, a stwierdzony uszczerbek kształtuje się na poziomie 10%. W dacie wypadku Powód miał nieco ponad 50 lat, więc był człowiekiem w pełni sił i nie musiał się liczyć z ograniczeniami sprawności fizycznej, wynikającymi z wieku lub powodowanymi schorzeniami samoistnymi. Natomiast niewielkie, ale trwałe upośledzenie sprawności prawego stawu skokowego jest przez niego odczuwalne na co dzień, zarówno przy wykonywaniu pracy zawodowej, jak i wykonywaniu ulubionych zajęć (ograniczenie możliwości uprawiania sportu, chodzenia po nierównym terenie). Do tego należy uwzględnić możliwość powstawania zmian zwyrodnieniowych prawego stawu skokowego, które by nie zaistniały bez uprzedniego urazu. Ustalając adekwatne zadośćuczynienie, Sąd uwzględnił również krzywdę wywołaną okresowym pogorszeniem sprawności powodującym konieczność korzystania z pomocy innych osób przy wykonywaniu czynności codziennych i samoobsługowych, konieczność podjęcia leczenia i dolegliwości bólowe wywołane złamaniem i obrzękiem.

Podsumowując: jakkolwiek stanowisko Powoda co do jego leczenia operacyjnego oraz możliwych skutków urazu w przyszłości nie znalazło potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym, to jednak biorąc pod uwagę udowodnione skutki urazu i wyniki konsekwencje dla zdrowia Powoda już istniejące i możliwe do powstania w przyszłości, uzasadniają ustalenie zadośćuczynienia na wyższym poziomie niż uczynił to Pozwany. Wskazana przez Powoda kwota 30 000 zł jawi się jako uzasadniona i umiarkowana.

Powództwo w tym zakresie, po jego rozszerzeniu, okazało się zatem w całości zasadne, wobec czego Sąd w punkcie 1 sentencji wyroku zasądził od Pozwanego na rzecz Powoda kwotę 23 000 zł.

Sąd zasądził na rzecz Powoda również kwotę 490 złotych tytułem skapitalizowanej renty, obejmującej koszty opieki osób trzecich.

Możliwość przyznania przedmiotowego świadczenia statuuje art. 444 k.c., który stanowi, iż w przypadku uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia poszkodowany może domagać się kompensaty wszelkich kosztów, wywołanych tym stanem (§ 1) oraz odpowiedniej renty, jeżeli utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej

albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość (§ 2). Jeżeli w chwili wydania wyroku szkody nie da się dokładnie ustalić, renta może mieć charakter renty tymczasowej (art. 444 § 3 k.c.). Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem doktryny i orzecznictwa do kosztów podlegających kompensacie w myśl komentowanego przepisu należą wszelkie koszty wywołane uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia. Będą to więc wszelkie niezbędne i celowe wydatki niezależnie zasadniczo od tego, czy podjęte działania przyniosły poprawę zdrowia (por. wyrok SN z dnia 9 stycznia 2008 r., II CSK 425/07, Mon. Praw. 2008, nr 3, s. 116).

Ustalając wysokość należnych kosztów z tego tytułu Sąd opierał się na zeznaniach świadków co do rodzaju i rozmiaru pomocy świadczonej Powodowi oraz posiłkował się opiniami biegłych z zakresu ortopedii, z których wynika obiektywna potrzeba korzystania przez Powoda z pomocy osób trzecich po wypadku. Wynika z niej, iż Powód po wypadku, w związku z doznany urazem, wymagał pomocy osób trzecich przynajmniej przez okres sześciu tygodni w wymiarze około trzech godzin dziennie. Z wnioskami biegłych korespondują zeznania świadków, którzy opiekowali się Powodem bezpośrednio po wypadku. Z opinii biegłego J. F. wynika, że wymiar pomocy powinien być większy i obejmować okres dalszych 6 tygodni przy wykonywaniu czynności porządkowych w domu oraz dźwiganiu ciężarów. Jednak z zeznań Powoda i świadków nie wynika, aby taka potrzeba realnie zachodziła i taka pomoc była Powodowi świadczona.

Zatem uzasadnione koszty opieki wyniosły 1386 zł (42 dni x 3 h x 11 zł). Sąd zastosował do obliczenia wysokości tych kosztów stawkę za godzinę usług opiekuńczych stosowaną przez (...) Komitet Pomocy (...), która w 2016 roku wynosiła na terenie Ł.:

- 11 złotych za godzinę opieki w dni powszednie,
- 22 złotych za godzinę opieki w soboty, niedziele i dni świąteczne.

Wysokość stawek jest powszechnie znana, a ponadto nie była kwestionowana przez stronę pozwaną.

Stawka usług opiekuńczych stosowana jest powszechnie przez sądy jako pomocnicza przy ustalaniu kosztów opieki osób trzecich stosownie do treści art. 322 k.p.c., gdy rozmiar poniesionej szkody podlega wyliczeniu szacunkowemu. W tym miejscu zauważyć jeszcze należy, iż w judykaturze i piśmiennictwie prezentowany jest pogląd, który Sąd Rejonowy w pełni podziela, że prawo poszkodowanego do żądania zwrotu kosztów opieki sprawowanej przez osoby trzecie nie jest uzależnione od wykazania, iż poszkodowany faktycznie poniósł wydatki z nią związane. Opieka może być bowiem sprawowana nieodpłatnie przez osoby najbliższe. Chodzi bowiem o naprawienie szkody, niezależnie od tego kto i w jaki sposób tego dokonał (m.in. uchwała SN z 22.07.2020 r., III CZP 31/19). Sąd jednak stoi na stanowisku, że do obliczeń powinna być przyjęta jedynie stawka obowiązująca w dni powszednie, skoro Powodowi świadczyły pomoc osoby najbliższe i nie zostało udowodnione, by Powód miał potrzebę korzystania z pomocy specjalistycznej, a obliczenie kosztów opieki ma charakter szacunkowy

Stosując zatem art. 322 k.p.c., Sąd ustalił, że niepokryte przez Pozwanego koszty opieki wynoszą 490 zł (1386 zł – 896 zł), oddalając powództwo w tym zakresie w pozostałej części.

Powód wnosił również o zasądzenie od Pozwanego zwrotu kwoty 45 złotych potwierdzonego fakturą VAT nr (...) z dnia 16 kwietnia 2018 roku, jako kosztu wykonania badania RTG związanego z jego leczeniem po wypadku. W ocenie Sądu, o czym była mowa we wcześniejszej części uzasadnienia, ten wydatek nie jest związany z leczeniem Powoda po wypadku i – jako taki – nie podlega uwzględnieniu w ramach dochodzonej renty. Powództwo w tym zakresie podlegało oddaleniu.

O odsetkach od kwoty 15 000 złotych zasądzonej tytułem zadośćuczynienia oraz o odsetkach od kwoty 490 złotych zasądzonej tytułem odszkodowania Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 14 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Stosownie do treści art. 14 cytowanej ustawy, Pozwany był zobowiązany spełnić świadczenie w terminie 30 dni od daty otrzymania zgłoszenia. Z akt sprawy wynika, iż fakt zaistnienia przedmiotowej szkody został

zgłoszony Pozwanemu Towarzystwu (...) w dniu 1 sierpnia 2018 roku. Upływ 30 - dniowego terminu przypadał na dzień 31 sierpnia 2018 roku zatem odsetki od powyższych kwot należne są zgodnie z żądaniem pozwu to jest od dnia 1 września 2018 roku do dnia zapłaty (punkt 1 a sentencji wyroku).

O odsetkach od kwoty 8 000 złotych, o którą nastąpiło rozszerzenie powództwa w zakresie zadośćuczynienia, Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c.. W przypadku kwoty 4 400 złotych zasądził je od dnia następującego po dniu doręczenia stronie Pozwanej odpisu pisma Powoda zawierającego rozszerzenie powództwa to jest od dnia 11 grudnia 2021 roku i oddalił żądanie w tym zakresie w pozostałej części. Zasądzenie odsetek w taki właśnie sposób to jest z podziałem kwoty 8 000 zł wynika z faktu, iż w piśmie z dnia 16 października 2018 roku Powód wezwał pozwanego do dopłaty tytułem zadośćuczynienia kwoty 19 400 złotych (15 000 złotych + 4 400 zł)

Z kolei odsetki od kwoty pozostałej kwoty rozszerzenia to jest od kwoty 3 600 zł Sąd od dnia 11 stycznia 2022 roku, to jest od upływu 30 dniowego terminu na spełnienie świadczenia, liczonego od dnia zapoznania się strony Pozwanej z treścią żądania w tym zakresie, co nastąpiło w dniu doręczenia Pozwanemu pisma zawierającego rozszerzenie powództwa, czyli w dniu 10 grudnia 2021 roku. W pozostałym zakresie w tej części powództwo zostało oddalone.

Powód wniósł o ustalenie odpowiedzialności Pozwanego za mogące wystąpić u niego w przyszłości skutki wypadku. Do ustalenia obowiązku wynagrodzenia szkód przyszłych nie jest konieczna pewność powstania dalszych szkód w przyszłości, lecz wystarcza stwierdzenie prawdopodobieństwa, że aktualny stan zdrowia poszkodowanego nie ujawnia jeszcze wszystkich skutków uszkodzenia ciała. Jak wynika jednak z opinii obu biegłych, przebyty uraz nie powinien powodować dalszych dolegliwości u Powoda. Jego stan zdrowia jest ustabilizowany i nie jest prawdopodobne, by w przyszłości mogły wystąpić jeszcze inne skutki urazu, niż już ujawnione. Tym samym, w ocenie Sądu, brak jest podstaw do uwzględnienia powództwa o ustalenie. Co więcej, gdyby jednak po jakimś czasie została ujawniona inna krzywda związana ze stanem zdrowia Powoda, która nie była przedmiotem rozstrzygnięcia i nie mogła być tym samym objęta powagą rzeczy osądzonej, możliwe jest wystąpienie w przyszłości z nowym żądaniem. Dlatego w sytuacji uwzględnienia powództwa o zadośćuczynienie z art. 445 § 1 k.c. zbędne jest odrębne ustalenie w sentencji odpowiedzialności Pozwanego za ewentualne przyszłe szkody. Z tego względu Sąd oddalił powództwo w tej części na podstawie przepisu art. 189 k.p.c. a contrario.

Powód wygrał sprawę w 98 % w związku z tym o kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zdanie 2 k.p.c. zgodnie z którym Sąd może włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.

Powód poniósł koszt wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika w osobie adwokata w wysokości 3600 złotych ustalony w oparciu o treść § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015, poz. 1800) oraz koszt opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. Łącznie koszty te wyniosły 3617 zł i taką też kwotę Sąd w punkcie 1 b sentencji wyroku zasądził od Pozwanego na rzecz Powoda.

Skarb Państwa poniósł tymczasowo wydatki w wysokości 3877,50 złotych na pokrycie kosztów postępowania z tytułu wynagrodzenia biegłych a także wydatek w wysokości 1297 złotych z tytułu opłaty od pozwu oraz opłaty od rozszerzonej części powództwa, od których uiszczenia Powód został zwolniony. W związku z powyższym Sąd w punkcie 3 sentencji wyroku, na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. z dnia 17 listopada 2021 roku Dz. U. z 2021 r. poz.2257) w związku z art. 100 zd. 2 k.p.c., nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi od Pozwanego powyższe kwoty.